

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en Omstreken
Jaargang 19 september 2010 Nummer 3

De memorietafel van de familie Van Schaijck, (lezing 14-12-2010)

De redactie heeft het genoegen u in dit nummer veel informatie te verschaffen. Allereerst is daar de zeer goed gevulde agenda. U kunt kiezen uit een gevarieerd aanbod van twaalf lezingen en bijeenkomsten in de maanden september tot en met december. Van de lezingen van de afgelopen periode worden verslagen gepresenteerd, zodat ook zij die door omstandigheden niet konden komen toch kunnen genieten van de geboden informatie over de notaris en over de NGV. Een aantal nieuwe leden stelt zich voor en wij hopen dat het u zal inspireren bij uw eigen onderzoek. Vergeet niet het boekennieuws te raadplegen, u zult er geen spijt van hebben. De beide werkgroepen hebben hun best gedaan hun meest interessante stukken te presenteren. U wordt geïnformeerd over de betekenis van namen met de uitgang horst en laar.

Zo is een horst een plek waar struikgewas groeit terwijl laar wijst op een open veld. U leest dat De Bruedel in de Middeleeuwen een wijk was van Amersfoort die werd omsloten door de Langegracht, de Westsingel en de Langestraat. De Meent was het gebied tussen het huidige Stoutenburg, de Koedijk en de Hogeweg. De Roden Toren stond aan de Varkensmarkt daar waar de Langestraat begint. De redactie wenst u veel leesplezier.

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling en van de HCC! werkgroep Amersfoort vinden, tenzij anders vermeld, plaats in: het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort.

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is 's middags open vanaf 13.00 uur en 's avonds vanaf 19.00 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-medewerkers van onze afdeling verzorgen een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en HCC!genealogie in onze regio zijn overzichtelijk met de NGV-activiteiten samengevoegd zodat u eenvoudig de voor u interessante onderwerpen over kunt nemen.

Voor alle duidelijkheid hebben wij bij de aanhef van elke activiteit (met datum, onderwerp en spreker) rechtsboven aangegeven waar die activiteit plaatsvindt en daarachter de organiserende vereniging. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium nader ingevuld kunnen worden, verdient het ook aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen.

<http://www.historisch-amersfoort.nl>

<http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

<http://www.hcc-veenendaal.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum zaterdag 18 september 2010 De Brug NGV

Tijd 14.00 tot 16.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp Genealogische contactmiddag met diverse presentaties

Standhouders NGV afdeling Amersfoort en Omstreken, de Dienst Ondersteuning en Presentatie voor Computer Genealogen en de Genealogie Interessegroep van de HCC!

Door bijzondere omstandigheden kan ons Verenigingscentrum uit Weesp helaas niet op onze Contactmiddag vertegenwoordigd zijn. Maar dat neemt niet weg dat wij u uitgebreid kunnen informeren over de mogelijkheden van ons Verenigingscentrum. Er komen steeds meer digitale informatiebronnen van de NGV beschikbaar op het internet. Het betreft onder andere een catalogus die een goede ingang geeft op de in Weesp aanwezige (meer dan 15.000) boeken met onderwerpen variërend van genealogieën tot kadastrale atlanten, van streekgeschiedenis tot encyclopedie en van kwartierstaat tot archiefinventaris. Ook is er een index op naam van circa 2.500 boeken met kwartierstaten en genealogieën, meer dan 800 heraldische boeken (meest familiewapens), ruim 680.000 overlijdensadvertenties en meer dan een 720.000 bidprentjes. Verder is er een toegang op de omvangrijke zegelcollectie. Ruim 2.700 zegels zijn digitaal toegankelijk en kunnen op het scherm worden bekeken. De index op een deel van de heraldische boeken en tijdschriften is afgelopen jaar uitgebreid. Men kan nu niet alleen zoeken op naam, maar ook op wapenbeschrijving en bijzonderheden.

En natuurlijk moeten we niet vergeten de catalogus van de periodieken en tijdschriften met circa 1900 titels te noemen. De digitalisering hiervan is nog steeds in volle gang zodat mogelijk al deels gezocht kan worden in de korte samenvattingen. Wel kunt u in dit bestand zoeken op naam, plaats, onderwerp en auteur.

Omdat, het is hiervoor al aangegeven, de digitale ontwikkelingen binnen het Verenigingscentrum in volle gang zijn, is het op dit moment moeilijk aan te geven wat wij u allemaal kunnen bieden. De hier gepresenteerde omschrijving hoeft daarom zeker niet volledig te zijn. Reden voor u om ook even bij ons Verenigingscentrum langs te komen.

Van onze afdeling Amersfoort en Omstreken vindt u informatiestands van de PR (Public Relations), en van onze webmaster (beheerder van de afdelingswebsite) Jan Roggenkamp. Voorts zal een stand worden ingericht met een kleine selectie van boeken uit de afdelingsbibliotheek. Uit de bibliotheek kunnen gratis boeken worden geleend door onze leden. Voor de bibliotheekcatalogus en de uitleencondities verwijzen wij u naar de afdelingswebsite: <http://amersfoortengv.nl/index.html>.

Daarnaast zijn er ook vertegenwoordigers van HCC/genealogie en de Dienst Ondersteuning en Presentatie voor Computer Genealogen die u uitgebreid kunnen informeren over hun activiteiten en mogelijkheden.

De overige afdelingsbestuurders zullen u, voor zover aanwezig, gaarne te woord staan. Heeft u problemen van genealogische aard, breng dan uw eigen gegevens mee. Door het uitwisselen van ervaringen komt u dicht bij het doel een complete genealogie op te bouwen. Indien u zelf ruimte nodig heeft om uw gegevens wat uitgebreider te exposeren, laat dat even weten via de voorzitter (zie colofon) en we proberen ruimte voor u reserveren.

Datum zaterdag 18 september 2010 De Brug HCC!

Aanvang 10.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp HCC! Algemene Leden Vergadering en Landelijke Bijeenkomst

10.00-10.30 uur Algemene ledenvergadering

11.00-12.30 uur Lezing over Joodse genealogie

De heer L. Cohen van de Nederlandse Kring voor Joodse Genealogie vertelt in zijn lezing over hoe en waar je mensen kunt vinden in de Joodse archieven.

13.00-14.30 uur Lezing over het genealogisch computerprogramma PAF.

In een lezing wordt tekst en uitleg gegeven over het genealogisch computerprogramma van de Mormonen genaamd 'Personal Ancestral File' (PAF), dat gratis is te downloaden van hun website <http://www.familysearch.org/eng/default.asp>.

Datum maandag 20 september 2010 **Museum Flehite OVF**

Aanvang 20.00 uur

Plaats Museum Flehite, Westsingel 50, 3811 BC Amersfoort

Onderwerp De regiocanon van Eemland

Inleiders Dhr. Jos Wassink en mevr. Mieke Heurneman

Jos Wassink en Mieke Heurneman van Landschap Erfgoed Utrecht laten u kennismaken met de regiocanon van Eemland, die te vinden is op <http://www.utrechtsecanons.nl>.

In de Eemlandcanon zijn de belangrijkste onderwerpen uit de regionale geschiedenis opgenomen, waarvan elke inwoner eigenlijk op de hoogte zou moeten zijn. De onderwerpen zijn bijeengebracht door de erfgoedinstellingen in de regio. In deze lezing hoort u meer over de achtergronden van de Eemlandcanon en de dilemma's daarbij. Ook de nationale canon komt aan de orde en de mogelijkheid om lokale canons aan de Eemlandcanon te koppelen.

Datum donderdag 30 september 2010 **De Brug NGV**

Tijd 20.00 tot 22.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp Bronnen in GensDataPro

Inleidster Mevr. Jacqueline Hofland-Poot van Geneaducatie

Vroeg of laat komt iedere stamboomonderzoeker tot het besef dat het noteren van bronnen belangrijk is. U vindt een site op internet die raakvlakken heeft met uw stamboom. U vindt daarop iemand uit uw stamboom, maar u heeft als overlijdensplaats 'Leusden' staan en de site geeft 'Amersfoort' aan. Die site geeft geen bronvermelding en u heeft ook geen idee hoe u ooit aan Leusden bent gekomen. Met een bronvermelding had u direct kunnen zien dat uw 'Leusden' van een rouwkaart of advertentie was gekomen. De op de internetsite genoemde plaatsnaam is vaak de woonplaats van de overledene en lang niet altijd de overlijdensplaats.

GensDataPro heeft de mogelijkheid om bronnen toe te voegen aan ieder gegeven. Bij iedere bron kunt u scans of foto's plaatsen. Zo wordt een foto van een grafsteen een bron.

In de lezing van Jacqueline Hofland wordt u getoond hoe u de bronnen maakt en toevoegt. Er is een aantal brontypes die u kunt gebruiken maar u kunt ook een nieuw brontype aanmaken. Voor zover de tijd het toelaat kunnen we ook nog even kijken naar de uitvoer als tekst en als website. GensDataPro-gebruikers, maar ook alle andere genealogen die meer willen weten over het vermelden van brongegevens, mogen deze avond niet missen.

Datum dinsdag 12 oktober 2010 **De Brug NGV**

Tijd 20.00 tot 22.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp 't Vrije volk van Soest - De Bataafse revolutie in Soest 1795 - 1802

Inleiders Dhr. Jos Wassink, mevr. Mieke Heurneman en dhr. Willem van Maren

In 2007 is door Landschap Erfgoed Utrecht een inventarisatie gemaakt van de 'witte vlek-ken' in de Utrechtse geschiedschrijving. Dit zijn onderwerpen waar nog weinig of geen historisch onderzoek naar gedaan was, maar die zeker de moeite van het onderzoeken waard zijn. Het resultaat van het onderzoek is gepubliceerd in het boekje 'Waard om te weten'. Deze leemtelijst vormt nu het uitgangspunt voor verder historisch onderzoek, waarbij zo veel mogelijk historische verenigingen en (amateur-)historici worden betrokken. De eerste 'witte vlek' die door een onderzoeksgroep is aangepakt, is de bestuurlijke elite in de achttiende en negentiende eeuw. Dit heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in een serie artikelen in diverse tijdschriften van historische verenigingen in de provincie Utrecht, onder andere in 'Van Zoys tot Soest' (Soest) en in 'De Klapper-man' (Woudenberg).

Na een korte algemene inleiding door Jos Wassink van Landschap Erfgoed Utrecht zullen Mieke Heurneman (Landschap Erfgoed Utrecht) en Willem van Maren (NGV afdeling Amersfoort en Omstreken) met behulp van een PowerPoint-presentatie dieper ingaan op hun onderzoeken naar de bestuurders van Soest en Woudenberg. De bestuurders van een gemeente waren doorgaans de meest welgestelde personen. Er is echter een korte tijd geweest dat de leden van het gemeentebestuur vooral uit de maatschappelijke onderlaag kwamen. Daardoor heeft iedereen kans – ongeacht de maatschappelijke status van zijn voorouders – dat een of meer van zijn voorouders ooit een bestuurlijke functie hebben bekleed. Enkele van de vragen waarvoor naar een antwoord gezocht is zijn: Welke personen behoorden tot de bestuurlijke elite? Wat was het

criterium om tot schepen of raadslid benoemd te kunnen worden? Hoe homogeen was de schepenbank of het gemeentebestuur? Bestonden er familierelaties tussen de schepenen? Zijn er families die gedurende meerdere generaties bestuurders hebben geleverd? In hoeverre was de schepenbank of de gemeenteraad een afspiegeling van de bevolking? Met de onderzoeksresultaten van Soest en Woudenberg zal ook worden ingegaan op de vraag in hoeverre de bestuurlijke situatie in deze twee Utrechtse gemeenten vergelijkbaar was.

Datum dinsdag 19 oktober 2010 **Museum Flehite OVF**

Aanvang 20.00 uur

Plaats Museum Flehite, Westsingel 50, 3811 BC Amersfoort

Onderwerp Amersfoort aan zee - Waar lag de grens tussen zee en Eem?

Inleider Mevr. Margriet Mijnsen-Dutilh

In het kader van de 'Week van de Geschiedenis', van 16 tot 24 oktober, bespreekt waterschapsarchivaris Margriet Mijnsen-Dutilh de resultaten van haar onderzoek in de archieven van de vroegere waterschappen in het Vallei- en Eemgebied. De schriftelijke bronnen geven een ander beeld van de ontginning van de Eempolders ten noorden van Amersfoort dan de historisch-geografische theorie het voorstelt. Is de Eem van oorsprong een rivier of een groot moeras?

Datum zaterdag 30 oktober 2010 **De Brug NGV**

Tijd 14.00 tot 16.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp Computergenealogie

Wie belangstelling heeft voor het gebruik van de computer bij zijn hobby, is welkom op deze werkmiddag. Er zullen verschillende pc's met genealogieprogramma's aanwezig zijn.

Zo zijn er onder andere vertegenwoordigers van het genealogisch programma GensdataPro, Aldfaer en PRO-GEN aanwezig die u deskundig kunnen bijstaan en adviseren.

Deze bijeenkomst is bedoeld om u kennis te laten maken met verschillende genealogische programma's en om samen verder te komen door elkaar te helpen bij het oplossen van grote en kleine computerproblemen. Het is een inloopmiddag dus u hoeft niet speciaal om 14.00 aanwezig te zijn.

Datum dinsdag 16 november 2010 **De Brug NGV**

Tijd 20.00 tot 22.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp (1) Afdelingsledenvergadering met aansluitend een lezing

De agenda voor deze afdelingsledenvergadering en het verslag van de vorige zijn te vinden op internet: <http://amersfoorteo.ngv.nl>.

De stukken liggen vóór aanvang van de vergadering eveneens ter inzage in de zaal. Meerdere exemplaren hiervan zijn beschikbaar. De afdelingsledenvergadering wordt gehouden voorafgaande aan de Algemene Vergadering van de NGV op zaterdag 27 november aanstaande in Utrecht, waar onze afdelingsafgevaardigde en/of plaatsvervangend afdelingsafgevaardigde onze afdeling zal/zullen vertegenwoordigen. Agendapunten van en eventueel stemgedrag tijdens de Algemene Vergadering van de NGV zullen worden voorbesproken en besloten in de afdelingsledenvergadering.

Na een korte pauze volgt een lezing

Onderwerp (2) De Familie Stichting Schu-y-i-ij-t bestaat 25 jaar!

Inleider Dhr. Jan Schuit

De Stichting Schu-y-i-ij-t bestond op 8 juni van dit jaar 25 jaar. Hoe komt iemand ertoe zijn stamboom uit te zoeken en vervolgens een stichting of vereniging op te richten? Dat relaas komt van oprichter Jan Schuit. Hoe hij op het idee kwam zijn stamboom uit te zoeken, zijn plan van aanpak, de publicatie en vervolgens de oprichting van de Stichting.

Wat er allemaal bij een dergelijke stichting of vereniging komt kijken wordt ook uitgelicht. De keuze voor de stichtingsvorm, het uitgeven van een blad, het inrichten van het archief en het houden van bijeenkomsten. Daarnaast is er aandacht voor de schrijfwijze, het ontstaan van de naam en het oorspronkelijke woongebied. Het is niet alleen bij de familienaam met zijn verschillende

schrijfwijzen gebleven. Inmiddels is ook een behoorlijk archief opgebouwd met andere namen, waarin het woord SCHUIT zit, zoals Schuitemaker, Schuiteman, Schuite, Schuiten, Van der Schuit, Lasschuit, Verschuïjten, etc. Opvallend is hierbij vaak de geografische oorsprong. Alle facetten van het beginnen van een stamboom, een familieorganisatie en variaties op een familienaam komen aan bod.

Datum dinsdag 30 november 2010 Museum Flehite OVF

Aanvang 20.00 uur

Plaats Museum Flehite, Westsingel 50, 3811 BC Amersfoort

Onderwerp De Amersfoortse industrie

Inleider Dhr. Jan Carel van Dijk

Jan Carel van Dijk laat onder andere aan de hand van zogenoemde 'memorabilia' een groot aantal hoogtepunten zien van de Amersfoortse industrie in de afgelopen 150 jaar. De PowerPoint-dia's en het verhaal worden afgewisseld met enkele bijzondere multimedia-elementen, zoals een verrassende 16mm-geluidsfilm van massaproductie in de Keistad direct na de Tweede Wereldoorlog.

Datum zaterdag 11 december 2010 Wageningen NGV

Tijd 14.00 tot 16.00 uur

Plaats Stadhuis Wageningen, Markt 22, 6701 CZ Wageningen

Onderwerp Het nut van (het archief van) het Nut - Maatschappij tot Nut van het Algemeen

Inleider Dhr. P.M. Kernkamp, gemeentearchivaris van Wageningen

De Maatschappij tot Nut van het Algemeen, kortweg 't Nut, is in 1784 in Edam opgericht. Uitgangspunt was dat onderwijs de basis van vooruitgang vormt. Goed onderwijs voor iedereen leidde volgens de oprichters namelijk tot 'vorming, verbetering en beschaving van den burger'. In 1807 werd een Wageningse afdeling, 'departement', opgericht.

Het Nut is in de ruim twee eeuwen van zijn bestaan bekend geworden door tal van initiatieven. Door het departement Wageningen werden lezingen en concerten georganiseerd, en werden onder andere een bank, kleuterschool en bibliotheek opgericht. Tussen 1835 en 1945 speelde het Nut een belangrijke rol in de Wageningse samenleving. Oudere Wageningers herinneren zich nog het grote Nutsgebouw dat tussen 1907 en 1966 in de Stationsstraat stond en waarin onder andere de Nutsspaarbank was gehuisvest.

Na de oorlog raakte de traditionele rol van het Nut langzaam overbodig doordat de overheid de meeste taken had overgenomen. In 1979 werd het departement Wageningen opgeheven. In 1984 is het archief van het departement aan de gemeente geschonken en sindsdien bevindt het zich in het Gemeentearchief Wageningen, waar het in 1988 werd geïnventariseerd. Later kwamen nog aanvullingen binnen, zodat het archief in totaal zo'n 19 meter beslaat. In die meters is van alles te vinden over het Wageningen van de negentiende en twintigste eeuw. Bob Kernkamp zal daarover vertellen.

Datum Dinsdag 14 december 2010 Museum Flehite NGV

aanvang 20.00 uur gratis toegang

Plaats Museum Flehite, Westsingel 50, 3811 BC Amersfoort

Onderwerp De Memorietafel van Van Schaijk (zie afbeelding op de omslag)

Inleiders Bert Prinsen, emeritus predikant van de Protestantse Kerk Nederland en geestelijk verzorger van Het Zonnehuis te Doorn, en Willem van Maren, voorzitter van de NGV afdeling Amersfoort en Omstreken.

(Een gezamenlijke activiteit van het Museum Flehite en onze NGV-afdeling)

Wij delen allemaal verhalen. Van mensen en over mensen. Vanuit de achtergrond van de eerste spreker kreeg hij het Verhaal mee over God, de Heer in de hemel en zijn komst op aarde. Dat verhaal deelde hij in zijn leven met velen. Hij is predikant geworden. De laatste jaren als geestelijk verzorger voor dementerende mensen deelde hij het Verhaal via schilderijen. Hij is geboeid door schilderijen en hun boodschap. Zo kon hij iets vertellen via kleuren en afbeeldingen, met weinig woorden. In museum Flehite kwam hij het schilderij tegen van de Amersfoortse familie Van

Schajck. Zij heeft zich ooit laten portretteren om voorbeden voor zichzelf te vragen. Ze vertellen dit tegen de achtergrond van het kerstverhaal uit het Evangelie van Lucas en Mattheüs. Bert Prinsen zal vertellen over wat hij allemaal ziet in de Memorietafel van de Amersfoortse familie Van Schajck die ze omstreeks 1525 hebben laten schilderen. Willem van Maren zal Bert Prinsen in zijn voordracht bijstaan door de geportretteerden maatschappelijk en genealogisch een plaats te geven. De heraldiek helpt hierbij dankzij twee afgebeelde wapenschilden. Zo kunnen we verbindingen zien tussen de geportretteerden en hun godsdienstige en maatschappelijke achtergrond. Die achtergrond is meer dan een los decor.

Datum zaterdag 15 januari 2011 De Brug NGV

Tijd 14.00 tot 16.00 uur

Plaats Kerkelijk Centrum De Brug

Onderwerp De lotgevallen van Twentse dienstplichtigen (1811-1813) ten tijde van Napoleon

Inleider Dhr. Hennie Kok

Hennie Kok, gepensioneerd manager van een automatiseringsafdeling bij Philips, ging na zijn pensionering geschiedenis studeren in Utrecht, is in 2007 afgestudeerd en is nu bezig met zijn promotieonderzoek aan de Universiteit van Tilburg.

De heer Kok zal in zijn lezing ingaan op de aanloop tot annexatie door Napoleon en de militaire consequenties daarvan. Omdat hij onder andere in Twente specifiek onderzoek heeft gedaan, zal hij vertellen over de lotgevallen van Twentse dienstplichtigen in de periode van 1811 tot 1813. Alles is daarbij onderzocht. De doopgegevens (1788-1793) dienden als basis voor de op te roepen dienstplichtigen. Het proces tot de oproeping, keuring, vrijstelling, loting, remplaçering, onwilligheid, desertie, sneuvelen, gewond en terugkeer van het oorlogsfront wordt verteld aan de hand van de gevonden archiefstukken en een groot aantal anekdotes.

Verder wordt er nog comparatief gezien in hoeverre de integrale gegevens qua remplaçeringscontracten tussen de Arrondissementen Almelo en Amersfoort overeenstemmen.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort - Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.30 uur.

HCC!genealogie, werkgroep Veenendaal - Elke vierde maandag van de maand in de Christelijke Scholengemeenschap, Sportlaan 11-13, 3905 AD in Veenendaal. Aanvang: 20.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogisch. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-websites van Amersfoort en Veenendaal.

<http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

<http://www.hcc-veenendaal.nl>

Van uw voorzitter door Willem van Maren

Met deze aflevering van ons afdelingsblad beginnen we een nieuw seizoen met lange avonden. Misschien klettert de regen wel tegen de ruiten en giert een schrale wind om het huis. Kortom, de ideale situatie om uw genealogische aantekeningen voor de dag te halen en verder uit te werken. Raakt u in de problemen, kom dan naar de contactmiddag of naar een computermiddag. Vaak is er een oplossing te vinden.

Onze afdeling is bezig de samenwerking met hcc!genealogie verder te intensiveren. De leden van beide verenigingen hebben gemeenschappelijke belangen en hebben elk hun specifieke kennis. Maak er gebruik van!

Hans Faber heeft weer een gevarieerd programma samengesteld voor het komende seizoen. De meeste bijeenkomsten zijn zoals gewoonlijk in Amersfoort, maar er is ook een bijeenkomst gepland in Wageningen (in december). Op deze wijze kunnen ook leden komen voor wie het bezwaarlijk is wat verder te reizen.

Ledenbestand

We verwelkomen de volgende leden in onze afdeling. Wij hopen hen ook op onze bijeenkomsten te ontmoeten.

Nieuwe leden:

Dhr. E.W. van der Ent Baarn
Dhr. G.A. van Es Utrecht
Dhr. P.C. Schuller tot Peursum Soest
Dhr. M. van Welle Nijkerk

Lid overgekomen uit andere afdeling:

Mw. J.A. van Rouwendal-van Die Amersfoort

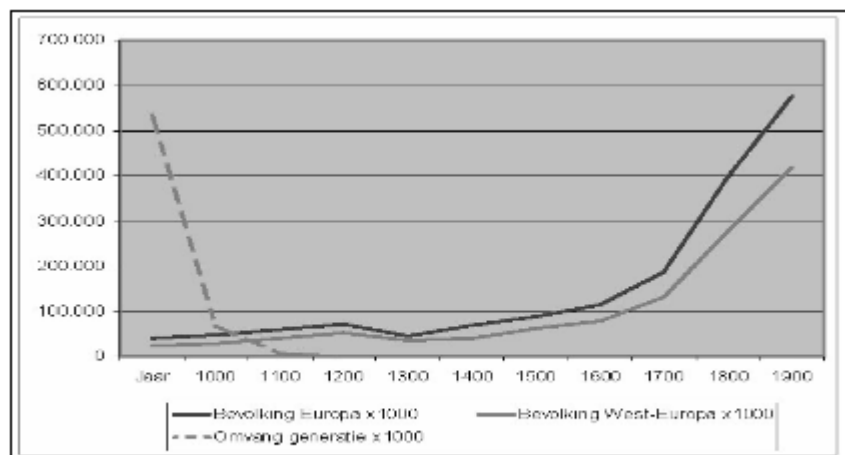
Voorbij de DTB naar de Middeleeuwen Over middeleeuws vlechtwerk en bronnen

Lezing op 16 maart 2010 door Rob Dix

Thijs van Veen doet verslag

Als men bij de zoektocht naar voorouders tot voorbij 1650 gevorderd is, doemt de vraag op: is dit (voorlopig) het eindpunt, zoek ik het verder in de breedte of ga ik door naar de Middeleeuwen. De spreker behandelt deze vraag met als uitgangspunt de kwartierstaat. Hoe gaan we door naar de Middeleeuwen? Als we uitgaan van 30 generaties terug, dan betekent dit ongeveer 900 jaar terug. Dit betreft 1,4 miljard voorouders. West-Europa had in het jaar 1000 echter ongeveer 20 miljoen inwoners, volgens een schatting op basis van historische demografie. De bevolking groeide pas explosief sinds de industrialisering rond 1800. Er moet dus wel sprake zijn van heel veel kwartierherhaling

Van 1100 tot 1300 vond de agrarische revolutie plaats. Steden kwamen op. Veel mensen trokken van het platteland naar de stad. In de steden brak dikwijls de pest uit, waardoor veel mensen jong overleden. De spreker beweert dat 70% van de bevolking in de Middeleeuwen geen nageslacht heeft na de Middeleeuwen. Met andere woorden: wij stammen af van 30% van de mensen die in de Middeleeuwen leefden. Van het in de Middeleeuwen beschikbare DNA is slechts circa 30% overgeleverd

Kwartierstaatomvang (stippellijn) versus bevolkingsomvang

Voor het opvullen van de dip van 1450 tot 1650 leidt de weg naar publicaties, bronnenonderzoek en internet. Over oud schrift zegt de spreker heel simpel: gewoon doen!!

Voor het opvullen van de dip van 1200 tot 1450 kunnen we diverse parenteelpublicaties raadplegen en het jubileumboek de Afstammingsreeksen van de hertogen van Brabant. Zie ook de genealogische tijdschriften Ons Voorgeslacht, de Nederlandse Leeuw en de Brabantse Leeuw. Een valkuil is dat personen onder verschillende namen bekend kunnen zijn. Soms is het moeilijk hiaten in de tijd 'aan elkaar te breien'. Past bij een ouder die vermeld is in de periode 1122-1130 een zoon die vermeld is in de periode 1176-1202?

De spreker adviseert de rechterlijke archieven en de archieven van de schepbank te raadplegen voor de periode 1650-1750. De spreker is bezig met het maken van een database die bij de lustrumviering van de NGV in 2011 gereed zou moeten zijn. Het plan is deze database openbaar te maken. In deze database zitten op dit moment 66.000 mensen, van wie 30.000 mensen van vóór 1600. Er zijn 45.000 bronkoppelingen.

Het lezen en interpreteren van middeleeuwse oorkonden is een vak van specialisten, maar er liggen beslist wel mogelijkheden voor genealogen om met enige oefening in oud schrift eigen onderzoek voort te zetten naar de periode 1400/50-1600. Als verschillende bronnen elkaar tegenspreken, is nader onderzoek vereist.

Spreker noemde de volgende bronnen: rechterlijke archieven (vanaf circa 1350), notariële archieven (vanaf de 13e eeuw), weeskamerarchieven (vanaf de 14e eeuw, vooral in de steden), de leenregisters (vanaf circa 1300), de broederschappen (vanaf 1360) en de morgengave (vanaf circa 1420, bruidgeld).

Namens ons allen dankte de voorzitter de spreker voor zijn interessante voordracht.

Gens Nostra voor en door de leden

Vergadering en lezing door redactielid Cor de Graaf op donderdag 15 april 2010

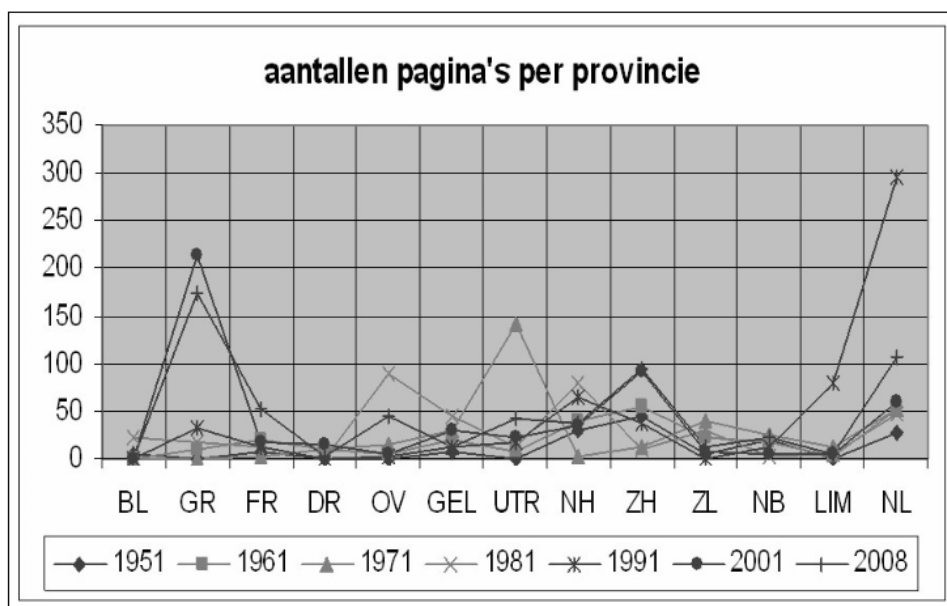
Henk Bousema doet verslag

De afdelingsledenvergadering

De stukken voor de afdelingsledenvergadering lagen klaar voor de leden. Van deze vergadering zal de notulist een verslag maken, zodat ik mij beperk tot een paar algemene opmerkingen. Het geheel verliep in een aangename sfeer. Helaas konden we geen afscheid nemen van het aftredende bestuurslid Joke Sickmann. Zij had verwondingen opgelopen bij een verkeersongeval en moest verstek laten gaan. We wensen haar beterschap toe. Na de pauze werd het woord gegeven aan de heer Cor de Graaf, redactielid van Gens Nostra.

Wat is de taak van de redactieleden?

Bij de aanvang van zijn voordracht stelde de heer De Graaf de overige redactieleden aan ons voor door middel van een foto en vertelde hij van ieder redactielid wat zijn/haar taak is binnen de redactie en wat haar/zijn speciale interesse heeft. Leo van der Linden is de hoofdredacteur, Melanie Vulsma-Kappers verzorgt de periodieken en de archiefdienst, Berend van Dooren verzorgt de index, Cor de Graaf bespreekt de boeken en verzorgt het scannen, Anneke Bosch-Bleek bespreekt eveneens boeken en redigeert de vragen, Albert Hoekstra heeft contact met de auteurs en Ton Holken doet de interviews. De redactie vergadert tien keer per jaar.

Er staat bijna nooit iets over mijn afdeling in Gens Nostra." Door concurrentie blijven de provincies Drenthe en Noord-Brabant duidelijk achter.

De inhoud van het blad

Een groot deel van Gens Nostra wordt gevuld met bestuurlijke zaken en vaste rubrieken zoals boeken, archiefnieuws, mededelingen, heraldiek en vragen. Tenslotte worden de door de leden aangeleverde artikelen opgenomen. Veel auteurs sturen een mooi verhaal naar de redactie maar vergeten hierbij illustraties uit te zoeken, terwijl dat juist de krenten in de pap kunnen zijn. Gelukkig is de redactie daarop gespitst en zal zij haar best doen de juiste illustraties bij het artikel te zoeken. De eerste jaargang verscheen in 1946 en omvatte 200 pagina's. De huidige oplage per jaar schommelt tussen 700 en 900 pagina's.

Teveel genealogieën?

Op de vraag van de spreker of er naar de mening van het publiek teveel genealogieën worden opgenomen werd instemmend gereageerd. Op een regenachtige vakantiedag had de spreker eens per tien jaar het aantal genealogieën per jaargang geturfd. Hij kwam daarbij op de volgende aantallen. In 1951 waren 65 pagina's hieraan gewijd, in 1961 119, in 1971 152, in 1981 154, in 1991 149, in 2000 235 en in 2008 181. De conclusie luidde dan ook dat de meeste artikelen genealogieën zijn, daarna komen de kwartierstaten, waaronder die van bekende Nederlanders. Maar ook kan worden gesteld dat het aantal instructieve artikelen toeneemt.

Themanummers

Vooraf het themanummer 'mijn favoriete voorouder' viel zeer in de smaak. Ook een zeer geslaagde rubriek is 'het portret van ...' Het bleek na onderzoek dat vanuit een aantal provincies minder artikelen werden ingezonden dan vanuit andere. Een van de oorzaken is waarschijnlijk het feit dat in de provincie Drenthe als concurrent het Drents Genealogisch Jaarboek verschijnt en voor Brabant is het de Brabantse Leeuw die veel kopij naar zich toetrekt.

Alles in kleur

Om het blad nog aantrekkelijker te maken heeft men besloten vanaf nu alle nummers in kleur te laten verschijnen. Zo zullen in de nieuwe opzet bij de boekenrubriek veel kleuren-foto's worden afgedrukt. Spreker vertelde dat hijzelf ongeveer honderd boeken per jaar bespreekt. Hij besteedt daarbij gemiddeld een uur aan ieder boek. Tenslotte daagt hij het publiek uit om eindelijk eens een artikel in te sturen. De reactie hierop vanuit de zaal mag bescheiden genoemd worden.

De voorzitter dankte de spreker hartelijk voor zijn verhaal en wij onderstreepten dit met een applaus.

De notariële verklaring als bron voor genealogisch onderzoek

Lezing op 18 mei 2010 door dhr. Wim Heersink
Jelle Kaastra doet verslag

De spreker heeft in zijn jonge jaren genealogisch onderzoek gedaan in de Achterhoek, in de tijd dat men nog met de fiets van archief naar archief reisde. Tegenwoordig gaat dat met een paar muisklikken en per computer. Hij is nu werkzaam in de sector criminaliteitsbestrijding. Door combinatie van verschillende overheidsdiensten probeert men meer grip te krijgen op de misdaad. Maar ook hier speelt genealogie een rol. Er zijn duidelijk aanwijsbare criminele families, soms zelfs met 'verplichte' littekens die je als lid van zo'n familie toch wel behoort te hebben om er echt bij te horen.

De spreker haalde eerst het promotieonderzoek van Sjoerd Faber aan, die strafrechtpleging en criminaliteit te Amsterdam van 1680-1811 onderzocht. Daarbij kwamen ook de notariële archieven als belangrijke bron ter sprake. De heer Heersink heeft dat aspect van het onderzoek verder opgenomen. Tot nu toe is er slechts een beperkt aantal studies naar de rechtshistorie van het

notariaat gedaan. Pieter van de Schelling (advocaat) was de eerste die hier in de 18e eeuw iets over schreef. Later in de 19e eeuw heeft Adriaan Pitlo het onderzoek voortgezet, en nog later Antoon Gehlen. Het onderzoek vindt thans vooral plaats te Amsterdam en Nijmegen. Tegenwoordig heeft men vooral interesse in de middeleeuwse geschiedenis van het notariaat, en daarna het Ancien Régime. De nieuwere geschiedenis krijgt minder aandacht.

De notaris is begonnen als dorpsschrijver voor analfabeten. Met name de kerk fungeerde als opdrachtgever, opdrachtnemer en bewaarplaats van akten. De eerste notarissen komen we tegen in de bisschopssteden Utrecht en Luik aan het einde van de 13e eeuw. In het westen van het land verschijnen zij pas in de 15e eeuw. De schrijvers die vooral niet-kerkelijk bezig waren ontwikkelden zich tot notarissen. Vooral door de wetgeving van Karel V werd dit in gang gezet. In die tijd ging de kwaliteit ietwat achteruit, omdat het een koopbaar beroep was, en er dus ook omgekocht kon worden. Maar anderzijds hechtte de overheid belang aan dit ambt. In de 16e eeuw vond de omslag plaats naar een publieke functie.

Het werk vond vooral 'extramuraal' plaats, vlak bij de potentiële klanten (haven, beurs, burgerweeshuis). De spreker toonde een prent waarop een schrijver/notaris in een kraam op straat zit om zijn diensten aan te bieden. Hij heeft zijn onderzoek vooral op Amsterdam gericht, maar verwacht dat de ontwikkelingen in Utrecht soortgelijk zijn geweest. Er is in Amsterdam van 1578 tot 1842 in totaal 3 km planklengte van meer dan 600 notarissen bewaard gebleven. Dat is 10% van het totale Amsterdamse archief. Ter vergelijking: er is 'slechts' 300 m rechterlijk archief bewaard. Het notarieel archief is echter moeilijk toegankelijk (beperkte repertoria en indices). Er is zoveel bewaard gebleven vanwege het juridische belang. Voor Noord-Holland als geheel dateert het oudste notariële stuk uit 1555.

Het toezicht op het notariaat vond plaats door gewestelijke en plaatselijke overheden, met als doel de beperking van het aantal notarissen en het aantal taken. Karel V vaardigde in 1525 een plakkaat uit waarin een en ander geregeld werd. Aanleiding waren wantoestanden: gebrek aan bekwaamheid en competentie, en anderzijds een gebrekkige bedrijfsvoering. Oplossing was het aanscherpen van de regels en het beoordelen van de notarissen. Stadsbesturen beperkten het aantal notarissen. De wetgeving heeft betrekking op

- de persoon van de notaris
- het kantoor en de bedrijfsvoering
- de akten en protocollen

De admissieprocedure van een kandidaat-notaris begon ermee om aan het stadsbestuur een aanbeveling te vragen (nominatie). Daarna ging hij naar de Staten van Holland in Den Haag om 'creatie' tot notaris te vragen. Het Hof examineert, beëdigt en registreert de kandidaat en verstrekt de akte van admissie. De kandidaat zoekt vervolgens een standplaats en verzoekt om consent van het stadsbestuur (daar moest wel voor betaald worden). Tijdens de admissieprocedure werden eisen gesteld aan de persoon van de notaris, zijn vakkennis, en ook werd gelet op beperking van het aantal standplaatsen. Veelal kwamen zodoende ook notarisfamilies voor: kennis werd van vader op zoon overgedragen. Desondanks groeide het aantal notarissen in Amsterdam van 4 in 1525 naar 9 in 1567 tot 60 in 1720. Een notaris moest een man zijn, minimaal 25 jaar, van onbesproken gedrag (geen onwettig kind), niet rooms-katholiek, maar behalve kennis van het Latijn was er geen formele vooropleiding vereist. Men bereidde zich op het examen voor door stage en door het bestuderen van notarisboeken.

De notarissen werden gestimuleerd om vooral de waarheid op te schrijven, en niet in eerste instantie het verhaal van de klant. Vaak had men in de 17e of 18e eeuw een 'huis-notaris'. Toch komen er in die tijd nog geregeld klachten binnen over onbetrouwbare notarissen. Dat noopte de Amsterdamse overheid tot het instellen van een maximum van 60 notarissen (op 200.000 inwoners). Ter

vergelijking: in Italië had men een veel rijkere notariscultuur met wel 8 notarissen per 1000 inwoners.

Het effect van de wetgeving was de internationalisering van normen en waarden, gildeachtige kenmerken, en het ontstaan van notarisboeken. Sommige notarissen specialiseerden zich ook op bepaalde soorten akten. Maar door die specialisatie is de notaris meer aan de kant van de samenleving komen te staan (nu komen de meeste mensen er al-leen nog voor hun testament of hypotheek).

Een notaris had vaak een of meer leerlingen van minimaal 14 jaar oud. De leerlingen moesten wel betalen voor die opleiding, en men had vaak een jarenlang dienstverband. Er zijn veel verschillende typen akten geweest. Enerzijds zaken betrekking hebbend op familie-aangelegenheden (testamenten, voogdijstellingen), zakelijke aangelegenheden, of meer juridische zaken zoals bijvoorbeeld attesten.

In Amsterdam waren specialisten op het gebied van bepaalde religies (joden, doopsgezinden), of specialisten voor VOC-medewerkers, etc. Vanaf 1525 werd protocolleren verplicht, in 1540 chronologische ordening van de stukken, 1656 (Amsterdam) bewaarplicht, en in 1687 (idem Amsterdam) moest een register op de protocollen worden bijgehouden. Bij beëindiging van het notariaat was de notaris verplicht om alles over te dragen aan de gemeentesecretaris. Maar niet overal werd daar de hand aan gehouden (zoals in Friesland). In Amsterdam waren drie 'minutenkamers' waarin stukken bewaard bleven. Maar in 1762 was er brand in een van die kamers. Tien man moesten wat er over was drogen en ordenen, de rest verdween in het IJ.

De akte van attestatie is een geschrift opgemaakt door een notaris, dat bestemd is om in rechte tot bewijs te dienen van feiten en omstandigheden. De akte werd opgemaakt op verzoek van particulieren of de schout (hoofdofficier). Het was echter geen bindend bewijs: de waarde stond gelijk aan het geloof dat een rechter er aan wilde hechten. Attestaties waren vaak klein, zo'n 10% van het gemiddelde protocol. Tegenwoordig bestaat een attestatie nog steeds (bijvoorbeeld over de echtheid van het dagboek van Anne Frank), maar lang niet meer zo vaak als vroeger, toen het veel gangbaarder was. (De beruchte vastgoedhandelaar Willem Endstra liet ook diverse gebeurtenissen en feiten bij de notaris vastleggen, red.)

In de 17e eeuw gingen de schouten er toe over om in plaats van klerken van de gemeentesecretaris een eigen schrijver in te huren, waarvoor vaak een notaris werd gekozen vanwege diens kennis van juridische terminologie. Door schriftelijke verklaringen kon de rechtsgang versneld worden, vandaar het belang van de attesten. Getuigen die in attestaties voorkomen zijn vaak familieleden, burens of mensen die beroepsmatig een verklaring aflegden (politie, belastingambtenaren). Na het opstellen werd de akte hardop voorgelezen en toegelicht. De akte bevat de naam van de opdrachtgever (dat was vaak een slachtoffer van een misdrijf, of de schout), de namen van de getuigen en de feiten. Zo'n 30% van de gevallen gaat over fraude (bijvoorbeeld bier verkopen onder kerktijd), de rest over ruzies, scheldpartijen die tot vechtpartijen leidden, etc. Ook waren er vaak conflicten over gedeelde regenwaterbakken. Wat begon met aanfluiten, uitlachen, schelden ('ik zal je knol afsnijden'; 'Kom op straat, dan zal ik je pruik verzetten.') kon soms escaleren tot een handgemeen. Een hand in de zak kon worden geïnterpreteerd als het dreigen om een mes te trekken. De hoed of de pruik werd soms afgetrokken, naast krabben, bijten, slaan, en letterlijk tegen de borst stuiten. Soms was er ook een verklaring van de chirurgijn nodig, om de ernst van de verwondingen aan te tonen. Dikwijls greep men in door het op te nemen voor iemand, maar vaak ook liet men hen uitvechten.

Een andere categorie zijn financiële zaken ('wil je me het geld nu geven, of ik zal het van je huid halen'). De belastingmoraal was ook niet altijd even hoog. Men vond een belastinginner niet altijd

te vertrouwen.

Hoe liepen dit soort zaken af? De beledigde ging naar de schout. Die stuurde zijn dienaar naar de dader, die hem verzocht om het slachtoffer met rust te laten. Maar hielp dat niet, dan moest de dader voor het gerecht verschijnen.

Femmetje Oosterhout baarde in 1739 een onwettig kind van ene Willem, die echter getrouwd was. Willem zette druk op Femmetje om de verklaring omtrent het vaderschap te herzien, onder de belofte van nieuwe kleren. Er werd ook een notaris gevonden die dit wel wilde vastleggen, ook al wist de notaris dat het een valse verklaring was. Femmetje kreeg echter berouw van deze leugen, bad drie uur, en uiteindelijk werd de akte ingetrokken.

Ook treft men pro Deo-verklaringen aan, vaak over echtelijke ruzies (leidend tot scheiding van tafel of bed). Die pro Deo-verklaringen werden veelal opgemaakt door beginnende notarissen. In een dorp was een notaris vaak prominenter, omdat hij vaak ook nog andere functies had zoals griffier van het gerecht. Ook was hij daar betrokken bij het vastleggen van contracten, of fungeerde hij als wandelende vraagbaak. In een dorp gaat het vaker over boedelscheidingen, erfenissen etc., terwijl in de stad meer verklaringen gerelateerd aan misdaad voorkomen.

Uit de Werkgroep Notariële Aktes door Anje G. Bousema-Valkema

Onderzoek naar oude vicariën in de Sint- Jacobskerk te Utrecht

Notaris Johan van Ingen AT 002a003, f.507.

Op 16-09-1638 compareert voor notaris Johan van Ingen, Jr. Godefridus (Goordt) Bol van Lunenborch (hij tekent als Godefridus Boll den Olsten) heeft als collator van de nabenoemde octroyen gemachtigd Jr. Steven van den Bergh, zijn neve, om op sich te nemen en te onderzoeken de goederen specterende tot zekere vijf vicarijen, also twee vicarijen gefundeert bij wijlen Margareta, Jan Dirckzn weduwe, in de St. Jacobskercke te Utrecht, de ene in de jare 1476 en de andere 1478. Nog een vicarije in dese kercke bij wijlen Ansem Salm gefundeert anno 1484 en nog twee vicarijen beyde bij wijlen Alidt, Ansem Salmsdr. in de St. Andries Capelle in St. Jacobskercke voors. gefundeert, de ene 10-01-1530 en de andere 28-06-1530. Deselve vicarijen of enige derselver, indien die vaceerden door overlijden van de vicaris of dat deselve sou recht worden gepassideert derselve te consereren en vergeven in naam van hem comparant en van sijnen 't wegen in de voors. qualite en verder alles anders te doen, hetgeen hijsel present sijnde sou doen. Getuigen: Lourens Stellingwerff en Peter Janzn.

Lijfrenten ten laste van de Staten van West-Friesland

Idem AT 002a004, f.75-75v d.d. 11-04-1643

Compareerden voor notaris Johan van Ingen Jr. Wilhem Sael Wtten Engh, wonende alhier, als bij testament van zaliger joffer Cornelia Sael Wtten Engh gestelde momber over haar onmondige kinderen bij wijlen doctor Peter Brinchoff aan haar verwekt, mitsgaders de Edele Henrick Ruysch, notaris wonende te Utrecht als mede naaste bloedtvriend en administratie hebbende van de innecommen der goederen van de voors. onmondige kinderen. Zij machtigen in voors. qualite Sr. Gerard Brinchoff, der voors. kinderen oom, en mede-momber wonende op Egmond op de Houff in Holland, om vanwege de voors. kinderen in vrundschap te vorderen, heffen en ontvangen sodanige lijfrenten als te lijve van Jan, Henrick en Elisabeth Brinchoff, onmondige kinderen van saliger dr. Peter Brinchoff beleydt, enige jaren verschenen en onbetaald zijn ten laste van de Heeren Staten van Friesland volgens de brieven daarvan sijnde, daarvan quitantie te passeren, deselve lijfrentebrieven te mogen doen lossen, vercopen of verhandelen en transporteren soo wel in capitaal als onbetaalde renten int geheel off ten deele, al na zijns geconstitueerde goetduncken en goetvinden. Ook één ofte meer ter fine als mede ad lites te mogen substitueren ende verder alles anders te doen welks zijzelf present sijnde soudon doen. Gedaen ten huize van Jr. Wilhem Sael Wttenbergh. Getuigen: Rijck Aertzn van Oldenbarnevelt en Folquin van Westrhenen (tekent Folchard van Westrhenen)

Achterstallig salaris en uitkeringen van de West-Indische compagnie

Idem, folio 84-84v d.d.19-08-1643

Willemtgen Everts Snell, tevoren weduwe van Pierre le Grand, in zijn leven Capitein-Majoor ten dienste van de heeren Bewinthebbers van de West-Indische Compagnie, nu huysvrou van Ernestus Piethan, capitein binnen Angola en heeft zij vermits de absentie van gemelde Piethan haar tegenwoordige man, met handen van Johan Augustijn, hare swager, haren gecoren voocht in desen tot mombers over hare twee kynderen met namen Frans le Grand, vendrich in Angola en Michiel le Grand, tegenwoordich alhier, gestelt en genomineert bij desen Jacob Pieterzn van Hoorn, oudschepen deser stad en Johan Baptista Bollan, borgers en inwoners alhier, om in deselve qualiteyt de goederen en penningen van deselve kinderen hier int land uitstaande te regieren en administreren en verder alles in derselver onmundigen sake te doen hetgeen nodich weesen sal en zijluyden goetvinden sullen te behoren en specialick heeft zij mede met handen als voren, gemelde van Hoorn ende Bollan samentlijk en elck bysonder gemachtigt, om van de Heeren Bewinthebbers van de West-Indische Compagnie tot Amsterdam te ontfangen heffen en lichten sodanige penningen als haer comparante en hare kynderen ter saecke van de gagie van haar overleden man en van haar kynderen als anders volgens de weese rekeningen en testament competerende sijn. Quitantie van de ontfanck vandien te geven en verder alles anders als mombers en gemachtigden te doen, hetgeen sijself present sijnde soude doen. Zij zal bij ontfanck der voors. penningen de voors. mombers verclaringe doen wat haar zelffs en wat hare kynderen uit sake van derselver vaders goet en conquesten of haerluyder selffs peculium gewin of gagie is competerende en over welcker kynderen penningen gemelde mombers de administratie hebben sullen. Wijensvolgens gemelde Johan Augustijn, mede comparerende in de voors. momberschap consenteerde, mits dat de regieringe van de voors. kynderen goederen gedaen worden mede met sijn advis, gelijkcx gemelde Johan Augustijn ook concenteerde in de voors. procuratie en tot dien eynde het arrest bij hem onder de Heeren Bewinthebbers tot Amsterdam gedaen ontslach en aff dede bij deesen. Welcke voors. momberschap en procuratie, mitsgaders de administratie bij advis van Johan Augustijn, als mede d'affdoening vant voors. arrest gemelde Jacob Pieterzn van Hoorn en Jan Baptista Bollan mede comparerende accepteerden bij desen. Verzoeken de comparanten respectievelijk hiervan acte, welcke is dese. Gedaan ter woonplaats van Jacob Pieters van Hoorn. Getuigen: Henrick van Ommeren, wijncooper, Jan Gerritzn, cleermaker (tekent Jan Gharrijsz van Borkolo). [Johan Augustijn tekent als Jan de Augoustini]

Familie mag zich nergens mee bemoeien

Idem folio 85v-86v d.d. 14-10-1643

Jr. Wilhem Zael Uytten Engh (tekent Willem Sael Wtten Engh) en de eerbiedwaardige Jannichgen Thonis van der Noort echteluyden, inwoners alhier zij vermaken elkaar de lijftocht van al hun bezittingen, ter lester dood toe, zonder dat de langstlevende gehouden zal zijn enige inventaris, boedelcedulle, rekening of bewijs aen iemand hoeft te doen. Zij secluderen de weeskamer deser stad en alle anderen die hun boedel enigszins zouden willen intromitteren of als mombers over hun kind(-eren) die zij mochten komen te verwekken en na laten, zouden willen dragen. also sij sulcx alleen toevertrouwden stelden en nomineerden zij tot momber Jr. Johan van Braeckel, oudste zoon van de Weledele Jr. Johan Braeckel tot Kermesteyn, Gouveneur van 't Fort van Nassau op 't ijland de Voorn. Verder verklaarde Jr. Wilhem Zael Uijtten Engh sijn expresse wille en begeerte te weesen dat bij zijne sieckte ende nae sijn afsterven nijemant van sijne swagers, susters off haerluyder descendenten in zijn wooninge en sterfhuys ter begraeffenis of anders sullen worden onboden off geadmitteert worden, anders dan den geenen daertoe hij comparant schriftelicke last soude mogen commen te geven. Recomanderende en versoeckende hij comparant gemelde Johan van Braeckel de jonge, sijn neve, sijns comparantes wille en meninge daerinne te willen helpen effectueren. Getuigen Folquert (Folchard) van Westrhenen, Gijsbert van Rhijn (Rijn) en Jacob Thonis Buys.

Opdracht tot verhuur of verkoop van een huis te Gouda tegenover de stadhuistrappen.

Idem folio 113 d.d. 29-04-1644.

Cathelina Vlacx, inwoonster alhier, heeft met handen van deze notaris, haar gecoren voogd gemachtigd Dyrck Corneliszn Raemburch en Gijsbert Roloos, borgers en inwoners binnen Gouda, samentlijk en elcx van hun in bysonder om uit haar naam te verkopen ofte verhuuren de helfte van de huysinge van haer comparante staende aan de Bottermerct tegens over des Stadtshuystappen aldaer, oock betaling haar comparantes inneschulden van haer comparantes kinderen off van haer debiteuren te vorderen, penningen te ontvangen, quitantien te passeren, alles in haar comparantes saken aldaer voorvallende te doen en te vorderen tot haerluyder discretie, goetducken, als zij comparante aldaer self present wesende soude commen off mogen doen. Getuigen: Claes Jacobzn van Groenenberch en Adolph Faber.

Achterstallige betalingen van de vicarije in de Sint-Joriskerk

Idem folio 125, d.d. 26-09-1644

Maria van Haesten, borgerse en inwoonster van Utrecht heeft in qualite als insignatie hebbende van zaliger Cornelis Both, in sijn leven vicaris en possesseur van de vicarije op St. Steven en Lourens altaar in de St. Joriskerke deser stad, gemachtigt Cornelis van Ingen, mede-notaris om op naam van de comparante in de voors. qualite te innen en ontfangen sodanige restanten van de voors. vicarije als bij het leven van de gemelde Cornelis Both verschenen en onbetaald staende, soudén mogen sijn. De debiteurs vandien van de betalinge te quiteren en desnoods daerover rechts te plegen en alles te doen hetgeen zijzelf present sijnde soude doen. Gedaan ter woonplaatse van de gemachtigde te Amersfoort. Getuigen: Joost Jansen Baken en Augustijn van Oudewater.

Zal Maria nog haar geld uit de faillissement ontvangen?

Idem folio 129 d.d. 13-11-1644

Maria van den Bogaert weduwe en boedelhoudster van wijlen Joannes Kerskis in sijn leven dienaar des H. Evangelie alhier, machtigt Gillis van den Bogaert, coopman te Amsterdam haar broeder, om uit haar naam uit handen van de curateurs van de desolate boedel van Peter Martenszn Houffijzer geweestde ontvanger van convoyen off anders uit handen van de heeren die daarvan last hebben daertoe geautoriseert soudén mogen sijn, te ontvangen de uitdeylinge van 't capitael van 2400 gld. en de onbetaalde interesse tot 't faillissement van de voornoemde Houffijzer toe, daarvan quitantie te passeren en alles te doen hetgeen zijzelf present zijnde soude doen. Gedaan ter woonplaatse van de comparante met getuigen Gijsbert Artszn Botter en Gijsbert Gijsbertszn.

Uit de Werkgroep Transportaktes door Anton van Nostrum

Topografische namen

Bij de bewerking van het oudste Transportregister dat loopt van 1478 tot 1502, valt het al snel op dat er in de omgeving van Amersfoort zoveel namen op horst en op laar eindigen. Een 'horst' is in het Middelnederlands een verhoging in het landschap waar struikgewas of kreupelhout groeit, terwijl 'laar' wijst op een open veldje in een bos of ook wel een weideplaats in een niet ontgonnen gebied. Beide plekken waren in de vroege Middeleeuwen kennelijk voor bewoning geschikt, want hun namen zijn blijven voortbestaan in vele familie- en plaatsnamen. Uit genoemd register konden de volgende 'horstnamen' opgetekend worden: Aelrehorst, Coelhorst, Dashorst, Doenhorst, De Nyehorst, Gelckenhorst / Gelick-erhorst, Glashorst, Glynthorst, Hilhorst, Hont-horst, Huyckenhorst/Hukenhorst, Loc-horst / Loichorst en Ruenhorst.

De 'laarnamen' waren klaarblijkelijk al vroegtijdig afgesleten tot -ler want ze worden in de tekst van de aktes bijna altijd ingekort tot een -l met een streep erboven: Byler, Boetseler, Crunselair – de 'ai' staat voor 'aa' – Dom-sellair, Donseler, Dronckelair, Donckeler, Daveler, Emelair/Emeler, Gyseler, Korler, Lyenler (thans De Liendert), Moirseler, Rumeler, Twiller, Venlaer, Willingler / Willyng-lair/ Wingeler en Zameler. Waarschijnlijk hoort in dit rijtje ook de familienaam Van Aller thuis alhoewel de schrijfwijze Allair nog niet gevonden werd.

Ook interessant zijn de ‘voorde-namen’ die ooit de aanduidingen zijn geweest van doorwaadbare plaatsen door de vele beken en riviertjes in de omgeving van Amersfoort: Duven-voirde, Ossenvoird, Van Voirde en Utenvoird, de erven Ten Voirde, Lyse Voirde, Zwynenvoird en Cleyne Swinevoirt, een camp land gelegen ‘aen die Voerde’ (ook: Voirde).

In het centrum van de stad Amersfoort vinden we ook huizen en herbergen als: De Bonte Kan, Den Olifant, De Gulden Lewe, De Meermin, Sconevelt, het Vossenhol, het Vleyshuys, Voelbeyert en Dat Swerte Vercken. Een huis op de kruising van Krommestraat en Vijver droeg een ietwat romantische naam De Hemel-sche Poirt.

Enkele minder bekende wegen in de omgeving zijn: Dawech, Groene wech, Honthorsterwech, Lege wech, Neederwech, Vyewech, Coppelstraet, Papensteeg, Aelrehorster Stege en Ysselsche Stege.

Wijken, buurtschappen en gebieden in de omgeving: Bruedel / Bruel / Broedel / Broell / Broelstraet, Horseyde, Hontsgat, Nye weyde, Die Holst, De Meent en de Cleyne Meent, Den Onderstal (= het tegenwoordige natuurgebied Bloedaal), Woesteygen, Seldert, De Dunen en de Birket.

Dan zijn er nog de namen van stukken land, hofsteden en erven: Byescamp, Buserscamp, Doerencamp, Duff Acker, Zwert Berchgen, Swerte Lant, Gerburgen Lant, het Ackerschen Lant, Coenyncks Camp / Konynx Camp, Korte Camp, Clysterscamp, Coecamp, Lantencamp, Kattencamp, De Gheer, stuk land geheten Dat Peerden Kerckhoff, De Roesacker, Splitvierdel, een hof geheten Den Cleyne Boemgairt, de hofsteden Bannenburch en Cleyne Bannenburch, hofstede de Gulden Croen, de hofstede Den Hage, het goet Te Vlastuyn, het erf Velderp, De Ruest en De Wynberch. En nog veel meer.

De Bruedel was in de Middeleeuwen een wijk van Amersfoort die omsloten werd door de Langegracht, de Westsingel en de Lange-straat. De Meent was het gebied tussen het huidige Stoutenburg, de Koedijk en de Hogeweg. De Roden Toren stond op de Var-kens-markt daar waar de Langestraat begint.

Hieronder volgt een aantal aktes uit register 436-01 waarin een gedeelte van genoemde namen voorkomt.

Folio 7 verso

[5] Willam Zoest ende Weyndelmoit syn wyf geven op Lambert van Lyenler ende Mergriet den eygendom van den huysen ende hofstede gelegen aen Den Hoff geheten dat Vossenhol, aen deen zyde Steven Reyersoene aen dander zyde Aefgen van Snuel, behouden der Snydergilde 2½ rynsgulden als hoir brieven inhouden ende dat kapittel dat 5 statpont.

Folio 86 verso

[9] Wouter van der Mathe als een overste burgermeister in der tyt van wegen Lambert Henriczoen erfgenamen dair hy syn heerlike goet op geërft heeft Alyt Lamberts voirscreven wyf was, my momber, Wouter Gerytzoen ende Alyt syn wyf geven heren Gysbert van Dronckelair priester den eygendom van den husynge ende hofstede gelegen in die Langestraet deen syde die Gulden Lewe aen dander Jan van Vloyck. Ende alle naecommer hier in gemaict nae Koenegont Gysberts wedue van Malsen hoer renthen syn mitten recht ofgeset, behoudelick Dierc Diericsoen syn recht als syn brief inhout ende elx syns rechts.

Folio 126 verso

[5] Jan Quynt ende Delyana syn wyf ende Beerta Jan Jacopsoen wedue, Schayck momber, hebben te goede gescouden Evert Paeuwe ende Evert syn wyf alsulc recht ende toeseggen als sy hebben aen

den huse ende hofstede geheten dat Vleyshuys gelegen aen die Langestraet, deen syde Geryt van Westrenen dander Thomaes Pyl.

Folio 129 verso

[8] secunda post Mathie [maandag na St. Mathijs, 28-02-1485]

Evert Paeuwe ende Evertgen syn wyf hebben te goede gescouden Geryt van Dashorst ende Gerytgen syn wyf den eygendom van den huse ende hofstede gelegen aen de Langestraet geheten dat Vleyshuys, aen deen zyde Thomaes Pyl ende aen dander Geryt van Westrenen.

Folio 130 op los briefje

[9] quarta post Petri ad Cathedram [woensdag na St. Petrus Stoel, 23-02-1485]

Wouter Gerytsoen ende Alyt syn wyf hebben te goede gescouden Thomaes Pyl ende Geertruyt syn wyf den eygendom van die tweedel, onderdeylt van der husynge duergaende mitten nye stal ende mitter hofstede ende mit een ganck op die put mit half die put ende sprengelroede also die bepaelt ende gelegen syn in die Langestraet geheten de Gulden Leuw mit die van der schuer ende hofstede dair after aen gelegen dair aen deen syde van die voirscreven duergaende husynge naest gelegen is Wouter Gerytsoen ende aen dander syde die Stoefstraet ende aen deen syde van die schuer Goirt Botzoen erfgenamen ende aen dander syde Wouter Gerytsoen ende dair toe alle de oude brieven die Wouter voirscreven hier of heeft mit die verwynbrief dair Wouter vorscreven dese vorscreven eygendom mit allen recht in verwonnen heeft.

Folio 134 recto

[3] Die burgermeister voirgenoemt vanwege Jan Vluggen erfgenamen ende Henric Vluggen erfgenamen geeft Geertruyt Jan Vluggen wedue den eygendom van de beterscap van der huysynge ende hofstede gelegen in den Bruedel ende plach te heten Den Olifant, dair Jan Vluggen erfgenamen aen deen syde ende een gemeen straet aen dander syde naest gelegen is. Ende alle reynten hier uut vercoft nae de reynten die Onse Vrouwenkerck dair uut heeft syn mitten recht ofgeset. Ende dese voirscreven eygendom is vercoft vervollicht ende mit allen recht verwonnen voir reynten die dair uut gaen, behouden elc etc.

Folio 135 verso

[6] Lysbet Dierc Willamsoen wedue, Scayck momber, heeft te goede gescouden Peter Hermansoen ende Yde syn wyf een schuer mit een berghe ende mitten hofstede sy op staen also die van outs gelegen syn in Den Hage mit een stege dair besyden aen gelegen, deen syde Jacop Utenhage dander Coen Symanzoen. Mit voirwerden wairt zaeck dat Peter ende Yde te eniger tyt gebreck geviell in der voirscreven goetsceldyng dat se dat verhalen sellen aen den huse ende hofstede geheten Die Meermin, gelegen buten den Roeden Toren deen syde Wouter Woubertsoen erfgenamen dander Eelgen Kerseboems erfgenamen.

Folio 136 verso

[6] Willamsoen Aerntsoen als burgermeister heeft vanwege Everts van Glashorst ende Lysbet syn wyf gegeven ende opgedragen Feynse, Henric Zwagers wedue, den eygendom van de beterscap van den huse ende hofstede gelegen in den Bruedel, deen syde de Voelbeyert dander syde Zweers erfgenamen van Glashorst. Alle commer hierin gemaict nae Feyns voirscreven reynten syn mitten recht ofgeset. Ende dese voirscreven eygendom is vercoft vervollicht ende mit allen recht verwonnen voir reynten die dair uut gaen.

Folio 176 recto

[9] Jacop Jorden Cairmans wedue, Scayck momber, heeft te goede gescouden Lamff[ert]

Mouryszoen ende Byatruys, Evert Duwers wedue, alsulc recht ende toeseggen sy hebben mach aen der husynge ende hofstede duergaende, gelegen aen Den Hoff daer Aefgen van Snoel te woenen plach, Volcken Bot deen syde, tVossenhol aen dander.

Folio 179 verso

[6] Die burgermeister voirgenoemt vanwege Thonis Evertsoen ende Geertruyt syns wyfs beyder erfgenamen heeft gegeven Jan van Doirnick Helmichzoen den eygendom van soe veel deels sy hebben aen den erfpacht van een vierdel lants op Die Holst alre naest die Coedyck ende voirt twee ander vierdelen dairby gelegen in die Byescamp dair Jan van Doirnick tverhall uut heeft als syn brief inhout. Ende alre commer hierin gemaect nae Jan van Doirnicks reynnten is mitten recht ofgeset. Ende dese voirscreven eygdommen syn vervollicht vercoft ende mit allen recht verwonnen voirt reynnten die dair uut gyngen.

Folio 186 verso

[7] quarta post Bonifacii [woensdag na St. Bonifatius, 11-06-1488]

Willam Aertsoen ende Deliana syn wyf hebben te goede gescouden Gosen van Kip ende Delyaen syn wyf soe veel recht ende toeseggen als Albert Ysack ende Janna hadden aen die muelen geheten Die Lewe mitten werf, huys, hoff ende hofstede gelegen by dat Hontsgat, soe Aelbert ende syn wyf voirscreven alle hoir goet Willam Aertsoen over gegeven hadde alle hoir goet. Ter selver tyt doe scouden Gosen ende syn wyf voirt te goede Peter Janzoen de muelenair ende Margriet syn wyf dat voirscreven deel van den muelen, muelenwerf, huys, hoff ende hofstede als voirscreven is.

Folio 190 verso

[4] Gheryt die Wilde ende Mechtelt syn wyf hebben gegeven Gysert Hermanzoen ende Reyer syn wyf den eygendom van een vierdel lants gelegen op die Meent in die Byescamp, streckende van die Legewech tot aen dat Zwarte Lant toe, dair oistwert naest gelant syn Aernt Botters nacomelyngen ende zuytvert Jan Botter ende Egbert Henriczoen. Ende hier of vertegen etc.

Folio 196 recto

[8] Geryt Meeuszoen ende Lubbrich syn wyf Jan van Vloyck ende Beertgen syn wyf ende Dierc, Jan Willamzoen wedue, Scayck momber, hebben elx die een den anderen belyt dat sy een ewige erfscheydynghe gemaect hebben van 3 vierdelen lants mit die Mathen gelegen op die Meent by also dat Geryt Meeuszoen ende Lubbrich hebben sullen die twee vierdelen gelegen ter stadtwert mit die Cleyne Mathe dair after aen gelegen. Ende Jan van Vloyck ende Dierc syn zuster voirgenoemt sullen hebben die vierdel die naest den Dawech leyt mit de Grote Mathe dair aen gelegen. Mit voirwerden als Geryt syn mathe hoyet so mach hy dat hoy duer de Grote Mathe wegen voeren opten mynsten schade.

Folio 196 verso

[1] quarta post Valentini [woensdag na Sint Valentijn, 18-02-1489]

Willam van Byler als een overste burgermeister heeft van wegen Herman Jacopzoen erfgenamen gegeven ende opgedragen Peter Aertsoen ende Katrina syn wyf den eygendom van dat achtendeell van Uutwyck, van den Hoyberch, van Boesenberch, van Visschers Lant ende van de Maet over die Eem mit alle hoeren toebehoren soe dit van outs gelegen is, van elx dat achtendeel. Ende dese voirscreven eygendom is vervollicht vercoft ende mit allen recht verwonnen voir reynnten die dair uut gyngen.

Folio 196 verso

[8] Wouter Gerytzoen heeft by den gericht gelossent van Aelbert Aelbertsoen sulcke twee rynsgulden de jairs die Aelbert voirscreven jairlix hadde uter husynghe ende hofstede gelegen in de Crommestraet aen de Langestraet, geheten Den Gulden Croen ende mede uter halven husynghe ende hofstede dair after teynden aen gelegen, so die oude brief dairvan inhout die Albert voirscreven Wouter voirgenoemt by den gericht overgaf.

Folio 203 recto

[4] quarta sicut in die Magdalene [woensdag alsook op Sint Magdalena, 22-07-1489]

Claes Lambertsoen van Lyenler heeft te goede gescouden Meeus Jacopzoen tot behoef den Snyder Gilde sulc recht ende toesesggen hy hebben mach aen den huse ende hofstede gelegen aen Den Hoff geheten dat Vossenhol mit alle syn toebehoeren.

Folio 232 recto

[3] quinta post Benedicti [donderdag na Sint Benedictus, 24-03-1491]

Rycout van Heze ende Alyt syn wyf scelden te goede Anthoenis Janzoen ende Geertruyt syn wyf sulcke 10 oude bodtdragers min een oirt als sy jairlix hadden uten vierdel van den huse ende hofstede gelegen in die Cromme-straet, dat Anthoenis vorscreven toebehoirt, deen syde Thonis voirscreven dander De Bonte Kan.

Folio 232 verso

[3] Elze, Goe Bannen wedue, mit Jan Zaell hoiren gecoren ende gesette momber van der raets wegen, ende Jacop Theeuszoen ende Foyze synen wyve, ende hebben te goede gescouden Gysbert Buys Jacopzoen ende Weym syn wyf dat achtendeel van den husynge hof ende hofstede, after ende voir, gelegen in den Bruell geheten De Voelbeyert mit die cameran after aen Onser Vrouwenstraet. Mit alsulc recht ende toeseggen sy dair aen hebben moegen, behoudelick Elze voirscreven hoir pontreynthen dair jairlix uut als hoir brief inhout, deen zyde Goirt Vluggen erfgenamen dander Feynze Zwagers.

Folio 356 verso

[1] sexta post Circumcisionis [vrijdag na Nieuw-jaarsdag, 05-01-1498]

Metgen, Tymen Diercsoen dochter, mit Schadyck momber, heeft te goede gescouden Geryt Henricsoen ende Yde syn wyf die helft van een lege hofstede gelegen in die Cromme-straet duergaende, ende is dat afterste eynde aen de Wywer [= Vijver], aen deen syde Peter Bot Andriessoen ende aen dander syde dat huys geheten De Hemelsche Poirt. Ende Metgen voirscreven belyde mede mit hoirs mombers hant, wairt zaeck dat Geryt ende Yde syn wyf voirgenoemt of hoir erfgenamen teniger tyt scade, hynder of gebreck hierin geviell dat sy dat altyt aen hoir goet verhalen.

Stel je voor ... door Jelle Kaastra

Piet Kempen, gepensioneerd management consultant en hoogleraar.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? Ik ben weer lid geworden omdat ik voor mijn verjaardag een bescheiden budget kreeg om een kenner aan het werk te zetten voor mijn stamboom. Ik wil wel weten hoe het zit en heb al heel wat informatie maar heb geen interesse om zelf verder te zoeken. Daarom koos ik voor uitbesteding en zal verder een weinig actief lid van de NGV zijn.

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio? Kempen, regio Alphen aan den Rijn.

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Geen.

Welke problemen ondervindt u? Mijn onderzoeker volgt het spoor naar Duitsland (Osnabrück) maar heeft moeite om verder te komen.

Welk doel streeft u na? Zoveel mogelijk inzicht in de familiehistorie te verwerven zonder eigen vermoeiende zoektocht.

Wat is uw grootste vondst tot nu toe? Spoor naar Duitsland.

Eric van der Ent, verkoopcoördinator Duitsland bij Calduran Kalkzandsteen bv.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? In eerste instantie nieuwsgierigheid naar onze roots, maar door interesse in de geschiedenis van het Eemland en zijn bewoners, is dat behoorlijk uit de hand gelopen. Inmiddels verzamel ik alles wat los en vast zit over Eemlandse

families. Ruim vijf jaar geleden ben ik de website www.groenegraf.nl gestart. Daarop zijn nu indexen te vinden van personen die in het Eemland begraven zijn, oude adresboeken zijn gedigitaliseerd en doorzoekbaar gemaakt op de site, een beeldbank met enkele duizenden oude portretfoto's van Eemlanders, een database met oude objecten in Baarn. Dus villa's, herenhuizen, opvallende gebouwen etc., oude Eemlandse kranten gedigitaliseerd en doorzoekbaar, vanaf het jaar 1889, en ik heb al een aantal boeken over het Eemland en zijn bewoners gepubliceerd. De site heeft inmiddels al bijna 500 ingeschreven bezoekers die ons actief helpen bij het verzamelen van informatie en beeldmateriaal voor onze site. Onlangs wonnen we de publieksprijs 'beste genealogische website van 2009'. Die verkiezing is georganiseerd door genealogie online in samenwerking met Centraal Bureau voor de Genealogie, Brabants Historisch Informatie Centrum, hcc!Genealogie, NVG, Nationaal Archief, Regionaal Archief Tilburg. Niet de minste organisaties dus.

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio? Alle Eemlandse families.

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Aldfaer, een superprogramma, en nog gratis ook!

Welke problemen ondervindt u? Problemen heb ik niet, alleen uitdagingen. Het is bijvoorbeeld een uitdaging om de informatie die ik toegespeeld krijg van bezoekers van mijn website binnen afzienbare tijd te verwerken en op de website te plaatsen. Maar ik klaag niet. Beter teveel aanvullende info dan te weinig!

Gerard Smit, gepensioneerd.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? Een neef van mij had onze familienaam tot omstreeks 1704 uitgezocht. Toen heb ik mijn eigen gezin er aan vastgekoppeld en ben ik ook begonnen met de stamboom van moeders kant en nog twee stambomen van mijn vrouw.

Welke namen onderzoekt u? Landelijk zijn dat Smit, Van Grieken, Seelt en Loijer.

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Na ze zo'n beetje allemaal uitgeprobeerd te hebben, heb ik definitief gekozen voor GensDataPro.

Welke problemen ondervindt u? De oorlogsperiode, hoe het afgelopen is met familieleden die tewerk werden gesteld in Duitsland. Werden die na terugkomst beoordeeld? Dat soort vragen.

Welk doel streeft u na? Om toch binnenkort eens een samenvatting van alle gegevens te maken in een beperkt boekje.

Wat is uw grootste vondst tot nu toe? Vondst, vondst? Ik vond het opmerkelijk dat ik nooit geweten heb dat mijn grootmoeder zeven kinderen heeft gehad, waarvan er drie al vroeg zijn gestorven. Daar hoorde je niets over.

Mijn naam is **Peter J.R. Vermaat**. Ik ben werkzaam als senior consultant bij Transfer Solutions in Leerdam.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? Ik ben reeds als tienjarig jongetje met mijn vader meegegaan naar het archief in Arnhem, waar hij onderzoek deed naar de familie van mijn moeder. Mijn oudoom heeft onderzoek gedaan naar de familie Vermaat, dus enige erfelijke belasting zal een rol spelen. Toen een neef van mijn echtgenote met onderzoek begon, was dat voor mij de directe aanleiding om zelf ook aan de slag te gaan, eerst met de kwartierstaat van mijn zonen, vervolgens met de afstamming van mijn echtgenote en tenslotte met mijn eigen voorgeslacht en verwante namen, die heel misschien ook werkelijke verwanten zijn.

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio? Ik onderzoek de familie Winter uit Groningen, voor zover zij afstammen van Conraad Meinders Winter. Voor diens voorgeslacht zal ik verder moeten zoeken in Oldenburg (Duitsland). Daarnaast onderzoek ik de familie Van der Mathe/Vermaat en verwante namen. Deze namen komen in vrijwel geheel Nederland voor, maar vooral in de omgeving Rotterdam/Zuid-Hollandse eilanden (Vermaat), Amersfoort (Van der Mathe), IJsselstein/Woerden (Van der Maat), Goch/Noord-Limburg (Ver-maten) en Epe/Heerde/Oldebroek (Van der Maten).

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Ik gebruik Aldfaer. Het is met name voor invoer een

gebruiksvriendelijk programma. Over de mogelijkheden voor analyse (bv. dubbelen) ben ik minder tevreden, mogelijk dat ik daarvoor ooit zal overgaan naar GensDataPro. Vanuit mijn beroep ben ik echter een groot voorstander van Open Source-initiatieven en sta ik kritisch tegenover betaalde software.

Welke problemen ondervindt u? Wat mij is opgevallen als beginnende genealoog is dat de ervaren genealogen zich nogal bezitterig opstellen met betrekking tot hun gegevens. Ook reageert men in het algemeen niet op verzoeken tot contact. Tegelijkertijd wordt in publicaties ongemeen veel nadruk gelegd op wat je als 'goede genealoog' wel en vooral niet moet doen. Dat lijkt mij met elkaar in tegenspraak: 100% zorgvuldigheid eisen van de beginner, maar vervolgens niets willen uitwisselen.

Welk doel streeft u na? Ik streef naar zo compleet mogelijke genealogieën en kwartierstaten, maar realiseer me tegelijkertijd dat ik daarmee hoogstens een 'kapitaaltje' verzamel voor mijn opvolgers. Ik hoop dat mijn zonen het onderzoek ooit zullen vervolgen, of mogelijk een andere geïnteresseerde.

Daarnaast publiceer ik mijn bevindingen: de genealogieën via diverse websites, mijn wederwaardigheden en verhalen naar aanleiding van mijn onderzoek via een blog.

Wat is uw grootste vondst tot nu toe? Bekend was dat Maartje Vermaat een zoon kreeg met de voornamen Job Rietdijk. Wie de ouders van die Maartje waren, was niet bekend. In het Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg vond ik een vermelding van een Maartje Vermaat, dochter van Jacob Vermaat en Judith Reiger, die dienstmeid was bij Job Rietdijk. Het kan niet missen of dit moeten dezelfde Maartjes zijn.

G.F. Luckerhof, makelaar en bouwkundige.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? Dacht dat ik het leuk zou vinden om meer over mijn voorouders te weten te komen. Ik ben intussen al jaren bezig maar ben 'verkeerd begonnen' en ik heb allerlei documenten aan mijn neus voorbij laten gaan (jammer en dom maar het zij zo).

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio? Luckerhof(f); Vlug; Blanchard, rond Amsterdam en ook in Canada en de V.S.

Welke problemen ondervindt u? In feite geen. Overal word je vriendelijk ontvangen en geholpen, vooral in Weesp.

Welk doel streeft u na? Uiteindelijk een beknopt boekje maken.

Wat is uw grootste vondst tot nu toe? Dat wij ondanks al ons mopperen het maar goed getroffen hebben vergeleken bij velen in het verleden. Ik bedoel dan in materieel opzicht. Ik ben intussen 67 jaar. Ik was verbaasd over het enthousiasme van de vereniging in Amersfoort.

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Het programma wat ik nu gebruik is GensDataPro.

Hans Groen, gepensioneerd personeelsmanager.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen? Ik was als personeelsmanager betrokken bij de outplacement van een medewerker naar het Rijksarchief in Zeeland. Die medewerker maakte mij enthousiast over oude documenten, en zocht uit dat een voorouder van mij uit Vlissingen kwam. Zodoende raakte ik rond 1981 zelf betrokken bij genealogie.

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio? Familie Groen (Amsterdam, Friesland); deze stamt af van een Yke Fokkes Groen uit Het Meer bij Heerenveen, die circa 1735 geboren is maar vanwie het voorgeslacht tot nu toe onbekend is. Verder onderzoek ik de families De Buijzer (Amsterdam, met deels Duits-Joodse wortels), Beijl (Rotterdam en Delft, is de naam afkomstig van de stadsbeul van Dordrecht?), Van Ekelen uit Roosendaal, Elzinga uit Friesland (met nog een verband met een Middeleeuws studieleen in Dokkum), C/Kolenbrander uit Gelderland, met veel emigranten naar o.a. Zuid-Afrika en Australië, Groosman (Zeeland), Rees (Dordrecht) en Sindrom (Noord-Holland).

Welk doel streeft u na? Een zo compleet mogelijke stamboom voor mijn kleinkinderen maken.

Wat is uw grootste vondst tot nu toe? Die moet nog komen.

Welk genealogieprogramma gebruikt u? Ik gebruik een aangepaste versie van Hazadata 7.2, met op

dit moment 60.000 namen.

Boekennieuws door Willem van Maren

Bronnenpublicaties

J.C. Kort Repertoria op leen- en tijnshoven van de Dom en Oudmunster te Utrecht.

Historische Reeks Kromme-Rijng gebied 10, Houten 2010.

J.C. Kort Repertoria op leen- en tijnshoven in de Gelderse Vallei.

Historische Reeks Kromme-Rijng gebied 11, Houten 2010.

In 2001 verscheen het boek Repertoria op de lenen van Gaasbeek van de hand van dr. J.C. Kort (besproken in onze periodiek van april 2002, jaargang 11-2). Vervolgens heeft Jacob Kort jarenlang gewerkt aan de twee repertoria die leen- en tijnsgoederen beschrijven die eveneens voor een groot deel in onze afdelingsregio liggen. Veel van de leen- en tijnshoven in de Gelderse Vallei waren al eerder door hem gepubliceerd, maar dat geldt niet voor de lenen en tijnsen van de Dom en Oudmunster. Op het ogenblik dat ik dit schrijf is het jaar 2010 nog maar half voorbij, maar ongetwijfeld zullen deze twee repertoria de belangrijkste genealogische publicaties van 2010 zijn. Ze vormen een bijzonder belangrijke bron voor genealogen die verder in de tijd terug willen gaan dan met DTB's mogelijk is.

De lenen en tijnsen van de Dom zijn beschreven vanaf 1174 tot 1660 en die van Oudmunster van 1395 tot 1661. Latere lenen zijn gemakkelijk terug te vinden in de repertoria in Het Utrechts Archief. De meeste goederen lagen in het Sticht, maar er zijn ook veel lenen in Zuid-Holland en verder in Gelderland, Brabant en Kleef.

Veel lenen in de Gelderse Vallei waren achterlenen, bijv. van de graaf van Holland, de abdij van St. Paulus, de hertog van Gelre, enz. Met veel inzicht heeft Kort hier helderheid gebracht. Soms komt hij met interpretaties die afwijken van hetgeen anderen eerder hadden geschreven. Het begrip Gelderse Vallei is nogal ruimhartig gebruikt. Zo vinden we in dit deel ook de lenen van de hofstede Amerongen (de voorburcht), 1382-1796, en van de hofstede Nijveld, 1352-1802. De opname van Nijveld wordt gerechtvaardigd met het argument dat een groot deel afkomstig geweest zou kunnen zijn van de leenkamer Stoutenburg, maar Kort lijkt hier zelf enigszins te twijfelen. De twee leenkamers waren vrij omvangrijk en voor een genealoog is het alleen maar plezierig dat de bewerking van de leenkamers is uitgevoerd en gepubliceerd.

Persoonsnamen zijn vergaand gestandaardiseerd. Dit vergemakkelijkt het digitale zoeken, maar noodzaakt wel om de originele stukken ook altijd te raadplegen. Zo zou de 18e eeuwse Aart van Lutzenburg, rentmeester van Beverweerd in Driebergen en later schout van Scherpenzeel, vreemd hebben opgekeken als hij had geweten dat hij in de 21e eeuw opeens Arnout van Lutzenburg genoemd zou worden. Zelf keek ik op toen ik zag dat de middeleeuwse Utrechtse familie Van Pallaes nu als Van Palats wordt vermeld.

Al vele jaren verkeerde Jacob Kort in slechte gezondheid en ik heb me wel eens afgevraagd of het product van zijn enorme inspanning ooit gereed zou komen en gepubliceerd zou worden. Gelukkig hebben de Historische Kring Tussen Rijn en Lek (Houten) en het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (Wijk bij Duurstede) de handen ineen geslagen en de repertoria in drukvorm uitgegeven. We mogen deze twee organisaties hier dankbaar voor zijn en ook voor het feit dat zij dit hebben gedaan toen Jacob Kort het nog kon meemaken. Eerder dit jaar zijn de twee boeken feestelijk gepresenteerd in het RHC Zuidoost Utrecht in Wijk bij Duurstede. Kort daarna, op 29 april 2010, is Jacob Kort overleden. Jacob Kort zal nog lang bij genealogen voortleven als de persoon die ontelbare repertoria op leengoederen heeft gepubliceerd in diverse tijdschriften en boeken. De twee werken zijn niet in de handel verkrijgbaar. U kunt ze inzien bij de archieven en bibliotheken in de regio. De inhoud van beide repertoria is ook te raadplegen via www.hogenda.nl, de site van de Hollandse Vereniging voor Genealogie Ons Voorgeslacht.

Nieuws van de afdelingsbibliotheek

Hiep hiep hoera! Het heeft een tijdje geduurd maar de bibliotheekcatalogus is per 1 april 2010 (geen grap) vernieuwd en wordt – als het goed is – door onze onvolprezen webmaster Jan Roggenkamp weer op internet gezet. Ondanks verwoede pogingen is het niet gelukt om de inhoud van twee kasten weg te saneren en blijven er toch nog drie kasten over. De tweede kast van links – met dat moeilijke slot – is nu reservekast, waarin onder andere nog de hele serie *Ons Voorgeslacht* en enkele boeken liggen opgeslagen.

De drie PR-dames kunnen de bibliotheek weer gebruiken (de 2e kast van links niet gebruiken) en op de rechter kast liggen nog vele tijdschriften *Ons Amsterdam*, die kunnen worden weggegeven aan belangstellenden.

In ons periodiek van april 2010, nr. 2 heeft onze voorzitter al aangegeven dat de naam van het blad *Ons Erfgoed, Genealogie en familiegeschiedenis* - catalogus nummer 850 - met ingang van de 18e jaargang 2010 is gewijzigd in *Erfgoed*. Indien er nog belangstelling is voor oudere (dubbele) exemplaren, dan kunt u onderstaande nummers gratis bij mij verkrijgen.

Jrg. 4 (1996) nr. 2, 3, 4, 5	Jrg. 5 (1997) nr. 1, 3, 4, 6
Jrg. 6 (1998) nr. 1, 2, 5, 6	Jrg. 7 (1999) nr. 1, 4, 5, 6
Jrg. 8 (2000) nr. 1 t/m 6	Jrg. 9 (2001) nr. 1, 2, 5
Jrg. 13 (2005) nr. 3, 6	Jrg. 14 (2006) nr. 5, 6
Jrg. 15 (2007) nr. 1, 3, 4, 6	Jrg. 16 (2008) nr. 1 t/m 6
Jrg. 17 (2009) nr. 1, 2, 3, 4	

Bovendien is in oktober 2009 het laatste nummer van het tijdschrift *Gens Data* – catalogus nummer 828 – verschenen. Het bestuur is door het hoofdbestuur ontheven van zijn functie, waarna het dagelijks bestuur van het hoofdbestuur per 1 augustus 2009 de zaak heeft overgenomen.

De herindeling van onze bibliotheek en het bijwerken van de catalogus is gereed. Ondanks de grote sanering zijn toch nog drie kasten geheel gevuld en bevinden zich in de vierde kast nog enkele boeken en tijdschriften die nader voor sanering – ja of nee behouden – worden bekeken.

Het maandblad *De Brabantse Leeuw* bestaande uit de volgende jaargangen is gratis bij mij te verkrijgen:

Jrg. 1 (1952) t/m jrg. 3 (1953)	Jrg. 26 (1977) t/m jrg. 33 (1984)
Jrg. 34 (1985) nr. 2 t/m 6	Jrg. 35 (1986) nr. 1 t/m 3
Jrg. 36 (1987) nr. 3, 4	Jrg. 37 (1988) nr. 1, 3, 4
Jrg. 39 (1990) nr. 3, 4	Jrg. 40 (1991) nr. 4
Jrg. 41 (1992) nr. 1, 3	

Wij ontvingen vele edities van periodieken van andere NGV-afdelingen, historische verenigingen of stichtingen.

Wie heeft per ongeluk nog in zijn/haar bezit?

Nr. 229. 11, Nederlands repertorium voor familienamen NH A t/m L (1981)
Nr. 229. 12, Nederlands repertorium voor familienamen NH M t/m Z (1981)
Nr. 827, NGV afd. Groningen Roots@Groningen
Nr. 1024 t/m 1024. 3, Historische Vereniging Soest: Van Zoys tot Soest.

Gaarne retour aan de bibliothecaris.

G.G.M. van der Kroon
telefoon 033-4942496

Oproep

Onderwerp: Eemlandse Klappers

Zijn er leden van de regio Amersfoort en Omstreken die in het bezit zijn van de Eemlandse klappers? Het betreft de begraafregisters van de r.k. parochie Achterveld. Het nummer is mij onbekend.

Ik ben namelijk op zoek naar de overlijdensdata van enkele personen die voorkomen in de Doop- en Huwelijksregisters van de r.k. parochie Achterveld. De delen 3 en 4 heb ikzelf in bezit.

De leden kunnen mij via mijn e-mailen als zij bereid zijn mij te helpen met gegevens, zodat ik gericht kan vragen.

Met vriendelijke groeten,
C.G. Sandbrink, Alkmaar,
telefoon 072-5744305
e-mail: sandbrink13@zonnet.nl